

Na osnovu člana 104. Zakona o osnovnom i općem srednjem odgoju i obrazovanju („Službeni glasnik USK“ br.5/04.) ministar/ministrica Kantonalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta donosi:

PRAVILNIK

O PRAĆENJU, NAPREDOVANJU I OCJENJIVANJU ZNANJA UČENIKA OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE

Član 1.

Ovim se Pravilnikom propisuje način praćenja redovnog učenika osnovne i srednje škole (u daljem tekstu škola), provjeravanje, ispitivanje i ocjenjivanje njegova znanja, vještina i sposobnosti i primjene stečenih znanja te prava i dužnosti nastavnika, učenika i njihovih roditelja, odnosno skrbnika (u daljem tekstu roditelja) u postupcima praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenika tokom godine.

Član 2.

U skladu s odredbama ovog Pravilnika pod praćenjem učenika podrazumijeva se sistematsko bilježenje zapažanja o razvoju njegovih zanimanja, motivacije i sposobnosti, njegovih postignuća u usvajanju odgojno-obrazovnih sadržaja nastavnog predmeta ili odgojno-obrazovnog područja, njegov odnos prema radu i postavljenim zadacima te odgojnim vrijednostima.

Član 3.

Tokom praćenja učenikova razvoja, u rubriku bilježaka u imeniku upisuju se samo ona zapažanja iz člana 2. ovog Pravilnika koja se nastavniku u praćenju uočljiva, a učeniku i roditelju razumljiva, te koja nastavniku mogu pripomoći u konačnom ocjenjivanju uspjeha iz nastavnog predmeta.

Član 4.

Učenik se provjerava i ocjenjuje u razredu i obrazovnoj grupi, individualnim i grupnim oblicima, razgovorima i ispitivanjem, izradom pisanih, grafičkih, praktičnih, tehničkih i drugih zadaća, rješavanjem zadaća objektivnog tipa, višeminutnim kontrolnim provjeravanjem znanja, nastupima i drugim odgovarajućim oblicima i postupcima.

Član 5.

Provjeravanje i ocjenjivanje treba provoditi tako da se:

- poštuje učenikova ličnost
- potiče učenikovo samopouzdanje i njegov osjećaj napredovanja
- potiče učenika na aktivno sudjelovanje u nastavi i izvannastavnim aktivnostima
- omogućuje učeniku da se sam javi za provjeru znanja
- osposobljava učenika za samopouzdanje, samoprocjenu svog znanja i procjenu znanja i drugih učenika.

Član 6.

Učenički uspjeh u svakom predmetu ocjenjuje se po elementima najmanje četiri puta u polugodištu. Ocjenjivanje ne smije vremenski biti raspoređeno samo na kraju ocjenjivačkog razdoblja.

Član 7.

Osnovni elementi ocjenjivanja učenika u postupcima provjeravanja jesu

- poznavanje i razumijevanje nastavnih sadržaja
- usmeno i pismeno izražavanje
- praktična i kreativna primjena naučenog gradiva
- razvijenost vještine
- načini sudjelovanja u usvajanju nastavnog sadržaja
- napredak u razvoju psihofizičkih sposobnosti i mogućnosti

Uspjeh učenika se ocjenjuje na osnovu njegovog rada, odnosno praktičnog rada, ogleda ili izvođenja laboratorijskih i drugih vježbi, ocjenjuje se na temelju primjene učenikova znanja u izvođenju zadataka, samostalnosti i pokazanih vještina, korištenju materijala, alata, instrumenata i drugih pomagala te primjeni sigurnosnih mjera prema sebi, drugima i okolišu.

Član 8.

Učeničko vladanje ocjenjuje se na temelju njegova odnosa prema sebi, prema radu, prema drugim učenicima, prema nastavnicima i ostalim zaposlenim u školi, te prema školskoj imovini i širem društvenom i prirodnom okruženju.

Član 9.

Oblici, elementi i mjerila provjeravanja i ocjenjivanja učenikova postignuća u određenom nastavnom predmetu ili odgojno-obrazovnom području propisuju se programima Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture (u daljem tekstu Ministarstvo).

Ako oblici, elementi i mjerila provjeravanja i ocjenjivanja nisu propisani, određuje ih nastavnik samostalno u skladu sa svojim nastavnim programom, suvremenim pedagoškim i dokimologijskim spoznajama, te odredbama ovog Pravilnika.

Član 10.

U prvom, drugom i trećem razredu osnovne škole nastavnik prati učenikova postignuća, odgojnim postupcima i mjerama potiče ga i priprema na vrednovanje i opisno ocjenjuje njegove uspjehe i postignuća.

Član 11.

Ocjena iz likovne, glazbene, tjelesne i zdravstvene kulture, te izbornih i fakultativnih predmeta mora biti poticaj u osobnom razvoju učenika na tom polju, a u postupcima provjeravanja i ocjenjivanja moraju se poštovati učenikove sposobnosti i mogućnosti.

Član 12.

Roditelj ima obavezu pratiti učenikovo pohađanje nastave, njegov rad i napredovanje te pomagati razredniku u rješavanju učenikovih teškoća u odgojno-obrazovnom procesu.

Roditelj ima pravo biti obaviješten, usmeno i pismeno o redovnosti pohađanja nastave, zalaganju, uspjehu i vladanju svog djeteta.

Član 13.

Razrednik je obavezan izvještavati roditelja na individualnim razgovorima i roditeljskim sastancima o učenikovoj motivaciji, interesu i razvoju njegovih sposobnosti, i o njegovom radu, zalaganju, uspjehu, izostancima i vladanju, najmanje četiri puta u nastavnoj godini.

Ako roditelj ne dolazi na individualne razgovore i nije prisutan roditeljskim sastancima, razrednik je dužan pravovremeno pismeno obavijestiti roditelja o učenikovim teškoćama ili neuspjehu.

Na zahtjev roditelja svaki je nastavnik tokom nastavne godine, dužan dati obavijest o postignućima i uspjehu učenika u nastavnom predmetu, odnosno odgojno-obrazovnom području.

Ako nastavnik odbije roditelju dati pravovremen i potrebne informacije o postignućima i uspjehu učenika, roditelj će o tome obavijestiti direktora i odgojno-obrazovnu inspekciju.

Član 14.

Direktor i školski odbor su obavezni razmotriti svaki pismeni i usmeni prigovor roditelja na primjenu elemenata i mjerila pri provjeravanju i ocjenjivanju učenika, te na ponašanje nastavnika.

Ako većina roditelja na roditeljskom sastanku smatra da određeni nastavnik neobjektivno ocjenjuje, odnosno da su njegovi postupci i ponašanje u provjeravanju i ocjenjivanju učenika neprimjereni, razrednik mora zatražiti da se takvi prigovori uvrste u dnevni red Vijeća roditelja, Nastavničkog vijeća, odnosno Razrednog vijeća.

Ako Vijeće roditelja, Nastavničko odnosno Razredno vijeće, nakon rasprave većinom glasova, zaključi da su roditeljski prigovori na rad i ponašanje određenog nastavnika opravdani, direktor je obavezan poduzeti mjere i postupke iz svoje ovlasti u skladu sa zakonskim propisima.

II USMENO PROVJERAVANJE I OCJENJIVANJE USPJEHA UČENIKA

Član 15.

Usmeno provjeravanje i ocjenjivanje učenikovog znanja provodi se u pravilu na svakom nastavnom satu.

U jednom danu učenik se može usmeno provjeravati i ocjenjivati iz najviše dva predmeta.

III PISMENO PROVJERAVANJE UČENIKA

Član 16.

Učenik se pismeno provjerava i ocjenjuje iz svih predmeta.

Znanje se može pismeno provjeravati jedanput u polugodištu, ako planirani godišnji fond sati nastavnog predmeta iznosi 35 sati, a ako planirani fond sati nastavnog predmeta iznosi 70 i više sati 2 puta u polugodištu, te ako je nastavnim programom predmeta predviđeno pismeno provjeravanje.

Višeminutne provjere iz određenog nastavnog sadržaja mogu se provoditi poslije obrađenog dijela gradiva ili po izboru nastavnika.

Ocijenjeni pismeni rad mora se dati učeniku na uvid i čuvati u školi do kraja školske godine.

Roditelj ima pravo uvida u ocijenjeni učenikov rad.

Član 17.

Pismene provjere provode se tokom nastavne godine samo poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih cjelina. Nastavnik je dužan učenike obavijestiti o opsegu gradiva koje će se pismeno provjeravati, te o elementima i mjerilima ocjenjivanja, najmanje dva dana prije provjere.

Za vrijeme vježbi, učenici mogu sami provjeravati stečeno znanje, a nastavnik može provjeriti kakvoću pripreme učenika za pismenu provjeru i zapažanja o to evidentirati u rubriku napomena.

Ako nakon provedene pismene provjere više od 50% učenika dobije negativnu ocjenu, pismenu provjeru treba ponoviti, a postignuti uspjeh učenika u takvoj provjeri upisuje se u nastavnikove bilješke.

Ponovna pismena provjera provodi se nakon ponavljanja i utvrđivanja nastavnog gradiva.

Član 18.

U jednoj sedmici pismeno se može provjeravati i ocjenjivati znanje učenika u jednom razredu, najviše tri puta.

U jednom danu pismene se provjere mogu izvoditi samo iz jednog predmeta.

Član 19.

Na početku nastavne godine pismenom provjerom mogu se utvrditi prethodno stečena znanja (Uvodni ili inicijalni test).

Nakon pismene provjere, nastavnik je učenicima obavezan obrazložiti ustanovljeni stepen usvojenosti prethodnog gradiva i prema potrebi usmjeriti da ponove određene sadržaje.

Ako rezultati pismene provjere pokažu da većina učenika nema potrebno znanje za savladavanje novih nastavnih sadržaja, nastavnik će o tome obavijestiti direktora i stručno-pedagošku službu radi dogovora o načinu ponavljanja gradiva koje prethodno nije usvojeno ili je zaboravljeno.

IV UPISIVANJE OCJENA I ZAKLJUČIVANJE OCJENA

Član 20.

Nakon usmene provjere ocjena se upisuje u odgovarajuću rubriku u imeniku, na nastavnom satu odmah nakon provjere, a kod pismenih i drugih oblika provjeravanja najkasnije osam dana nakon provjere.

Učenik ima pravo prigovora na upisanu ocjenu, te od nastavnika u razredu može zatražiti obrazloženje ocjene.

Na prijedlog učenika i razreda, razrednik može zahtijevati da razredno vijeće za pojedinog učenika provjeri opravdanost ocjene. Učeničko znanje se ocjenjuje brojčanom ocjenom.

Brojčane ocjene su:

- odličan 5
- vrlodobar 4
- dobar 3
- dovoljan 2
- nedovoljan 1

Član 21.

Zaključna ocjena iz nastavnog predmeta na kraju polugodišta i na kraju nastavne godine, za svakog učenika mora biti odraz njegovih cjelokupnih odgojno-obrazovnih postignuća tokom školske godine i utemeljena na bilješkama o praćenju učenika i na ucjenama upisanim u imenik.

Zaključna ocjena iz nastavnog predmeta na kraju nastavne godine ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena na polugodištu, osobito ako je učenik pokazao napredak u drugom polugodištu.

Zaključnu ocjenu za svaki nastavni predmet na kraju polugodišta i na kraju nastavne godine utvrđuje nastavnik koji je izvodio nastavu. Ako je nastavnik bio spriječen utvrditi zaključnu ocjenu, utvrdit će je osoba koju ovlasti direktor.

Zaključna ocjena iz nastavnog predmeta izvodi se i objavljuje na zadnjem nastavnom satu.

U toku nastavne godine redovnim učenicima se dva puta utvrđuje zaključna ocjena iz svih nastavnih predmeta, a na osnovu zaključnih ocjena utvrđuje se opći uspjeh i to:

- na kraju prvog polugodišta
- na kraju nastavne godine

Član 22.

Nakon provedenog postupka utvrđivanja ocjena iz pojedinih predmeta, opći uspjeh učenika utvrđuje razrednik jedinstvenom ocjenom koja je aritmetička sredina, zaokružena na cijeli broj.

Član 23.

Ako učenik na temelju Zakona o osnovnoj i općoj srednjoj školi, podnese zahtjev za utvrđivanje ocjene, Razredno vijeće se obavezno izjasni u roku od 24 sati od primitka učenikova zahtjeva. Ako razredno vijeće utvrdi da postoje opravdani razlozi za ponovno utvrđivanje ocjene, izabrat će se ispitna komisija koja će provesti ispit u roku sljedećih 48 sati.

Ispitnu komisiju čine tri člana:

- nastavnik razredne nastane, odnosno predmetni nastavnik
- razrednik
- član

Predsjednik ispitne komisije je razrednik ili njegov zamjenik. U opravdanim slučajevima za člana ispitne komisije može biti imenovan nastavnik stručnjak iz druge škole.

Na zahtjev učenika iz stava 1. ovog člana razredno vijeće može donijeti odluku o izuzeću predmetnog nastavnika iz sastava ispitne komisije, ako ocijeni da je zahtjev učenika o izuzeću opravdan.

Ispitna komisija utvrđuje ocjenu usaglašavanjem ili glasanjem.

Nakon ispitnog postupka, ocjena ispitne komisije je konačna.

Član 24.

Ako se ispit iz člana 23. provodi pismeno i usmeno, najprije se provodi pismeni dio ispita, a zatim usmeni.

Tokom pismenog ispita mora biti prisutan jedan član ispitne komisije.

Član 25.

O ispitu pred komisijom vodi se zapisnik. Zapisnik vodi član ispitne komisije kojeg odredi predsjednik.

U zapisnik se upisuju podaci o učeniku, pitanja na pismenom i usmenom dijelu ispita, ocjena pismenog dijela ispita i ocjena za svaki usmeni odgovor na pitanje.

Zaključna ocjena utvrđuje se na temelju ocjene iz pismenog i usmenog dijela. Ako je pismeni dio ocijenjen nedovoljan, učenik ima pravo polagati usmeni dio ispita.

Zapisnik potpisuju svi članovi ispitne komisije odmah nakon usaglašavanja ili glasanja o zaključnoj ocjeni. Ako se član ispitne komisije ne slaže s pojedinom ocjenom u zapisniku će potpisati svoje izdvojeno mišljenje.

Zapisniku se prilaže učenikov pisani rad.

Član 26.

Ako Nastavničko vijeće na osnovu zahtjeva roditelja da se preispita ocjena učenika iz pojedinog nastavnog predmeta, a u skladu sa Zakonom o osnovnoj i općoj školi izmijeni zaključnu ocjenu, škola izdaje učeniku novu svjedodžbu, a u matičnoj knjizi i u drugoj dokumentaciji ispravlja prethodno upisanu ocjenu.

Član 27.

U matičnu knjigu ocjene iz imenika upisuje razrednik.

Na temelju ocjena upisanih u matičnu knjigu razrednik ili druga ovlaštena osoba ispisuje učenikovu svjedodžbu.

Direktor ne smije potpisati svjedodžbu, ako učenikove ocjene nisu upisane u matičnu knjigu.

Član 28.

Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju ustanovljuje standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata.

Škola na kraju školske godine zadacima objektivnog tipa provodi provjeravanje stečenog znanje učenika.

Postignuti bodovi u provjeri iz stava 2. ovog člana ne utječu na konačan uspjeh učenika, ali mogu biti mjerilo za pohvalu i nagrađivanje učenika.

Vrijeme, sadržaj, opseg i postupak provjere znanja učenika utvrđuje Nastavničko vijeće i to posebnim propisom škole.

IV ZAVRŠNE ODREDBE

Član 29.

Direktor škole dužan je na početku svake školske godine obavijestiti nastavnika o odredbama ovog Pravilnika.

O oblicima, elementima i mjerilima praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenika obavještava nastavnik na početku nastane godine, a učenikove roditelje na prvom roditeljskom sastanku.

Član 30.

Ovaj pravilnik se primjenjuje u umjetničkim školama, a do usvajanja zakona o srednjem stručnom obrazovanju u svim tehničkim i srodnim školama i srednjim stručnim školama.

Član 31.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u „Službenom glasniku USK“.

Broj: 10-02-5946-1/05

Bihać, 20. april 2005. god.

Za Ministra

Izolda Osmanagić, prof.